

РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, ОГЛЯДИ

УДК 378.014.53:578

Світлана ГРИЩЕНКО

Svitlana HRYSHCHENKO

ВІДГУК НА НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК «МЕТОДИКА СОЦІАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ» ЛІЛІЇ МАНЧУЛЕНКО

RESPONSE TO THE TEXTBOOK «METHODOLOGY OF SOCIAL-EDUCATIONAL WORK IN MODERN CONDITIONS» BY LILIA MANCHULENKO

Навчальний посібник «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» написаний авторкою Лілією Манчуленко у 2012 році на базі Чернівецького національного університету. Зауважимо, що навчальний посібник є актуальним й сьогодні та є важливою складовою наукових джерел для професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

У навчальному посібнику висвітлюються теоретичні засади соціального виховання та соціально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти. До кожної з тем запропоновано навчальні та практичні завдання для науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти педагогічних спеціальностей.

Авторка вважає недостатньо вивченими соціально-педагогічну діяльність, яка спрямована на виконання завдань соціального виховання та соціально-педагогічний захист дітей в закладах загальної середньої освіти.

Мета статті – проаналізувати зміст навчального посібника «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах», написаного науковцем Лілією Манчуленко у 2012 році на базі Чернівецького національного університету.

У науковій роботі авторка стверджує, що навчальний посібник «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» (2012) сприяє оптимальній підготовці майбутніх педагогів до освітньої роботи як з однією людиною, так й з групою людей задля соціалізації дітей, їхнього творчого розвитку та формування, а також для подолання складних життєвих обставин у системі соціальних інститутів (школа, сім'я, заклади позашкільної освіти).

Висновки. Маємо наголосити на актуальності й до цього часу навчального посібника вітчизняної вченої Л. Манчуленко «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» (2012). Наукова праця збагатила й удосконалила соціально-виховний процес у сучасних закладах загальної середньої освіти та у закладах позашкільної освіти.

Ключові слова: соціальне виховання, соціально-виховна робота, методика соціального виховання.

The textbook «Methods of social educational work in modern conditions» was written by the author Lilia Manchulenko in 2012 on the basis of Chernivtsi National University. Note that the textbook is relevant today and is an important component of scientific sources for the training of future professionals in the social sphere.

The textbook covers the theoretical foundations of social education and social educational work in general secondary education. Each of the topics is offered educational and practical tasks for research activities of applicants for higher education in higher education institutions of pedagogical specialties.

The author considers insufficiently studied socio-pedagogical activities aimed at fulfilling the tasks of social education and socio-pedagogical protection of children in general secondary education.

The purpose of the article is to analyze the content of the textbook «Methods of social and educational work in modern conditions», written by scientist Lilia Manchulenko in 2012 on the basis of Chernivtsi National University.

In her research, the author argues that the textbook «Methods of social educational work in modern conditions» (2012) contributes to the optimal preparation of future teachers for educational work with one person and a group of people for socialization of children, their creative development and formation, and also to overcome difficult life circumstances in the system of social institutions (school, family, out-of-school education institutions).

Conclusions. We should emphasize the relevance of the textbook of domestic scientist L. Manchulenko «Methods of social educational work in modern conditions» (2012). Scientific work has enriched and improved the social and educational process in modern general secondary education institutions and in out-of-school education institutions.

Key words: social education, social educational work, methods of social education.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Навчальний посібник «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» написаний авторкою Лілією Манчуленко у 2012 році на базі Чернівецького національного університету.

Зауважимо, що навчальний посібник є актуальним й сьогодні та є важливою складовою наукових джерел для професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери.

У навчальному посібнику висвітлюються теоретичні засади соціального виховання та соціально-виховної роботи у закладах загальної середньої освіти. До кожної з тем запропоновано навчальні та практичні завдання для науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти педагогічних спеціальностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У навчальному посібнику Л. Манчуленко спирається на 39 наукових, літературних джерел та законів.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Авторка вважає недостатньо вивченими соціально-педагогічну діяльність, яка спрямована на виконання завдань соціального виховання та соціально-педагогічний захист дітей в закладах загальної середньої освіти.

Мета статті – проаналізувати зміст навчального посібника «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах», написаного науковцем Лілією Манчуленко у 2012 році на базі Чернівецького національного університету.

Виклад основного матеріалу. У науковій роботі авторка стверджує, що навчальний посібник «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» (2012) сприяє оптимальній підготовці майбутніх педагогів до освітньої роботи як з однією людиною, так й з групою людей задля соціалізації дітей, їхнього творчого розвитку та формування, а також для подолання складних життєвих обставин у системі соціальних інститутів (школа, сім'я, заклади позашкільної освіти).

Характеризуючи матеріал лекції № 1 на тему «Соціальні завдання виховання у загальноосвітніх навчальних закладах у сучасних умовах» маємо наголосити на питаннях завдань сучасного виховання та соціально-виховної роботи як сфери практичної діяльності педагогів у закладах загальної середньої освіти.

Дуже вдало Л. Манчуленко розглядає «виховання як соціально і педагогічно організований процес формування людини як особистості» (Манчуленко, 2012: 8).

Розглядаючи напрями соціального виховання вчена спирається на праці вітчизняних науковців Л. Тютті та І. Іванової, які вважають, що це: «соціальний захист, соціальна допомога, соціальні послуги» (Манчуленко, 2012: 12).

Розкриваючи дані поняття Л. Манчуленко спирається на визначення видатних вітчизняних вчених І. Зверєвої та Г. Лактіонової. Вчена доводить, що «об'єктом соціального виховання є система соціальних відносин людини серед оточуючих» (Манчуленко, 2012: 13). Важливою, на нашу думку, є й визначення предмету соціального виховання як «процесу педагогічного впливу на соціальні взаємовідносини людини протягом усього її життя і в різноманітних сферах її існування» (Манчуленко, 2012: 13). Авторка тісно пов'язує соціальне виховання із соціалізацією та соціальною роботою як «професійною діяльністю, яка спрямована на створення оптимальних умов для соціалізації особистості» (Манчуленко, 2012: 18).

Висвітлюючи лекцію на тему: «Планування соціально-виховної роботи у сучасних умовах» Л. Манчуленко стверджує, що фахівці цієї галузі мають спиратися на нормативно-правову базу. Наприклад, Закони України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю», «Про загальну середню освіту», «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» та інші.

Розглядаючи матеріали лекції № 4 на тему: «Методи і форми соціально-виховної роботи» вважаємо за необхідність звернути увагу на класифікацію як форм так і методів соціально-виховної роботи (Манчуленко, 2012: 36–38).

Дуже імпонує авторська схема «Орієнтовна схема розробки й оформлення плану-конспекту виховної справи (заходу) у загальноосвітній школі» с. 42–43 навчального посібника.

Щодо розробленого матеріалу лекції № 5 на тему: «Методика організації групових і масових форм соціально-виховної роботи», маємо наголосити на дуже змістовному викладі питання 2: «Зміст і завдання позакласної та позашкільної роботи. Організація та здійснення гурткової роботи й інших об'єднань за інтересами».

Авторка навчального посібника «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» (2012) вітчизняна вчена Л. Манчуленко, розкриваючи зміст і сутність лекції № 6 на тему «Методика організації індивідуальної соціально-виховної роботи», дуже вдало обґрунтовує індивідуальну соціально-виховну роботу як

«форму організації соціально-виховного процесу, спрямовану на надання індивідуальної допомоги у розв'язанні різноманітних проблем за результатами систематичного спостереження, аналізу діяльності та соціальної активності, працездатності та соціальних інтересів» (Манчуленко, 2012: 54).

Висновки. Підсумовуючи, маємо наголосити на актуальності й до цього часу навчального посібника вітчизняної вченої

Л. Манчуленко «Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах» (2012). Наукова праця збагатила й удосконалила соціально-виховний процес у сучасних закладах загальної середньої освіти та у закладах позашкільної освіти.

Перспективами подальших наукових розвідок вітчизняної вченої вважаємо зарубіжний досвід соціально-виховної роботи.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

1. Манчуленко Л. Методика соціально-виховної роботи у сучасних умовах: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2012. 240 с.

REFERENCES

1. Manchulenko, L. (2012). Methods of social and educational work in modern conditions. [Methods of social and educational work in modern conditions]. Chernivtsi: Chernivtsi National University [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17.10.2021

Svitlana HRYSHCHENKO

ORCID 0000-0002-7981-3578

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Social Work and
Educational and Pedagogical Sciences,
T. H. Shevchenko National University
«Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine)*

E-mail: intensiv3000@meta.ua

Світлана ГРИЩЕНКО

ORCID 0000-0002-7981-3578

*Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи
та освітніх і педагогічних наук,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
(Чернігів, Україна)*

E-mail: intensiv3000@meta.ua